

Motion till riksdagen 2005/06:L376

av **Barbro Feltzing och Ulf Holm (mp)**

Obeställd, oönskad reklam, spam

Motionen delad mellan flera utskott

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring i marknadsföringslagen (1995:450) om s.k. oönskad reklam enligt vad i motionen anförts.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att Statskontoret bör få i uppdrag att finna lösningar på problemet med spam.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att införa ett centralt spamfilter för kommuner och myndigheter.¹
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att företagen bör ingå i en opt-in-lösning.

¹ Yrkande 3 hänvisat till KU.

Fel! Okänt namn på

Tillgänglighet på gott och ont

I denna motion är vi glada för att riksdagen under 2004 kunde besluta om att en s.k. opt-in lösning skall genomföras, vilket vi har yrkat på i flera år. Detta skall förhoppningsvis kunna hjälpa till att hindra någon del av all obeställd reklam, s.k. spam, som skickas ut per e-mail och fax och till mobiltelefoner, åtminstone svensk reklam.

Tyvärre ingår inte företag i opt-in-lösningen, utan endast privatpersoner. Företagen bör också innefattas, då spam innebär ett mycket stort problem, när ett företag blir "spammat". Vi yrkar på att detta blir fallet, vilket bör ges regeringens tillkänna.

Annan reklam som sitter på bussar, annonspelare m.m. är dyrt för annonsören och hjälper till att finansiera kollektivtrafik m.m., medan obeställd e-postreklam nästan inte kostar annonsören någonting, men däremot belastar mottagaren på flera sätt.

Vår tid har kommit att alltmer präglas av den nya tidens teknik. IT-eran väller in över oss och inom många områden har vi svårt att värja oss mot sådant vi inte önskar ha.

Den nya tekniken har gett oss mycket och vi kan nu nå hela världen på några sekunder genom bl.a. Internet. Vi kommunicerar med hela världen och det är förvisso en framgång.

Tillgängligheten genom elektroniken är både på gott och ont. Information fullständigt flödar över oss, både sådan vi vill ha och sådan vi helst vill slippa.

Spam är oönskad reklam via elektronisk post

Spam är ett amerikanskt uttryck för oönskad reklam. I USA är spam ett stort problem, och det har blivit ett stort problem även i Sverige.

Inom Internettekniken finns det inga gränser och heller inga lagar, vilket gör att tekniken utnyttjas också för en mängd icke önskvärda syften. Ett av dessa icke önskvärda syften är just spam.

Aktörer på Internet har ofta erbjudit en e-postadress, som uppfattas som modern och annorlunda, i utbyte mot att konsumenten tar emot reklam. Att det kommer att skickas elektronisk reklam är många gånger uttryckt i finstilt text. När en person väl har svarat ja och tryckt på knappen "Accept", så är det sedan omöjligt att göra något, utan spammen börjar välla in.

E-post-bombardemang med spam

Oönskad reklam, spam, via e-post, kan komma i en stor mängd från företag eller privatpersoner. I USA kallas det för spamming, när någon fullständigt bombarderas med e-post i form av reklam.

Fel! Okänt namn på

Spam tar tid att ladda ner och belastar även i vissa fall användarens lagerutrymme för e-post. I de fall där användaren betalar för sin Internetförbindelse, antingen genom telefonräkningen eller per megabyte, innebär de extra reklambreven en ökad kostnad för mottagaren.

I praktiken betyder detta att mottagaren får betala för att få reklam i sin e-postbrevlåda, något som borde vara helt oacceptabelt. I fallet med faxreklam bekostar mottagaren papperet som reklamen trycks på och detta borde också vara helt oacceptabelt. En uppgift gör gällande att 63 procent av all e-mail är just spam, vilket innebär mycket tid och kostnad.

Mottagaren skall inte betala önskad reklam

Motionen föreslår därför en lagstiftning, som gör all obeställd reklam på mottagarens bekostnad, olaglig. Det intressanta med ett sådant förslag är att man angriper det hela generellt.

Internetleverantören kan spärra konton. Även om adressen är förfalskad, kan en leverantör hitta maskinen som har sänt reklamen. Skilda Internetleverantörer har olika policy. Till exempel tillåter de inte pornografi på hemsidorna eller så vill de inte ha obeställd reklam. Idag spärrar Internetleverantörer, såsom Telia, Telenordia, Tele-2 och Spray sina kunder, just genom att ta avstånd från sådana företeelser.

Om det kommer att finnas en lag som förbjuder önskad reklam på mottagarens bekostnad, blir det säkerligen lättare att få en Internetleverantör att spärra kontot också.

I Washington finns idag den strängaste lag som har utfärdats, och som förbjuder spamning till innevånare i staten Washington, men endast för dem som bor där. Dyra böter blir en påföljd om man trots allt överöser de elektroniska postlådorna med önskad reklam.

Nya starka insatser behövs för att motverka spam

För att motverka att alltmer av den icke önskade reklamen, skräpposten, väljer över oss kunde berörda statliga instanser med flera intensifiera arbetet med att hindra skräpposten att sändas genom några åtgärder. Dessa åtgärder kan vara följande:

1. Markera befintliga ”spammare”
2. Bearbeta nätoperatörer
3. Samverka med aktörer, som arbetar med att motverka spam
4. Ändra och utveckla gällande regler

Statskontoret har ett uppdrag att finna lösningar på ovanstående problem och kan därför ta del av ovanstående förslag, vilket bör ges regeringen tillkänna.

Fel! Okänt namn på

Centralt spamfilter

Spam är som beskrivits ovan ett växande problem i världen. Privata aktörer har sett detta som en bra affär och tillhandahåller en rad lösningar för att motverka att skräppost kommer fram till mottagaren. I USA är det nu den snabbast växande marknaden inom IT-sektorn och omsättningen har angetts till 6 miljarder dollar.

Inom kommuner investerar man i att lösa sina skräppostproblem, genom att investera i olika filterlösningar. Dessa dyra filterlösningar konkurrerar då med kostnaden för kärnverksamheten. De kostar mycket att sköta och är ej alltid anpassade för den svenska lagstiftningen. En liten kommun har svårt att finansiera ett sådant filter. Några kommuner samarbetar om problemet. Ett exempel är Motala kommun, som har lämnat förslag på att deras investering i tekniken får nyttjas och vidareutvecklas på nationell nivå.

En gemensam lösning för hela eller delar av kommunsektorn skulle innebära stora administrativa och ekonomiska fördelar.

En s.k. centraltvätt som filtrerar skräppost för kommuner och myndigheter skulle kunna bygga på ”open-source”-lösningar (öppen källkod) och drivas av en neutral aktör. På detta sätt kan användning av resurser optimeras och erfarenheter och lösningar samordnas. Ovanstående förslag bör ges regeringen tillkänna.

Stockholm den 5 oktober 2005

Barbro Feltzing (mp)

Ulf Holm (mp)